

доступ до необхідних ресурсів, створення позитивного іміджу в суспільстві, умов та факторів, які утворюють відповідний діловий клімат в країні.

[1] Луцяк В.В. Характеристики і функції підприємництва та деякі теоретико-методологічні завдання маркетингу / В.В. Луцяк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2014. – №2. – С. 208-219.

[2] Полянська А.С. Актуальність ситуаційних теорій керівництва в управлінні розвитком підприємств нафтогазового комплексу / А.С. Полянська // Науковий вісник ІФНТУНГ. – 2013. – № 1(34) . – С. 209–216.

УДК 330.131.7:658

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

MANAGEMENT OF RISKS ON INDUSTRIAL ENTERPRISES

***P.V. Blyndyuk¹, D.Sc. (Tech) Nowakowski Waldemar²,
D.Sc. (Tech) Perzyński Tomasz²***

¹Український державний університет залізничного транспорту (Харків)

*²Kazimierz Pulasky Technological and Humanitarian University in Radom (Radom,
Republic of Poland)*

***R.V. Blyndyuk¹, D.Sc. (Tech) Nowakowski Waldemar²,
D.Sc. (Tech) Perzyński Tomasz²***

¹Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

*²Kazimierz Pulasky Technological and Humanitarian University in Radom (Radom,
Republic of Poland)*

Промислові підприємства характеризуються високим ступенем ризиків та низьким рівнем управління ними, а тому актуальним є формування системи управління ризиками, яка дозволить передбачати ризики, своєчасно реагувати на їх появу, зменшувати ступінь впливу або ж взагалі не допускати їх виникнення.

Управління підприємницьким ризиком повинно будуватися на певній послідовності дій, спрямованих на виявлення, оцінку і запобігання ризику або ж його мінімізацію до прийняттого рівня. Система управління ризиками повинна забезпечити досягнення таких цілей: забезпечити надійний процес ідентифікації, оцінки, контролю та моніторингу всіх видів ризиків та їх взаємозв'язків із метою оптимізації їх впливу на роботу підприємства; рішення щодо ризику повинні відповідати стратегії діяльності підприємства; очікувана дохідність має компенсувати витрати на антиризикові заходи; фінансові витрати на антиризикові заходи повинні відповідати розмірам збитків, на які наражається підприємство; сприяти досягненню цілей зацікавлених сторін підприємства: споживачів, керівників, працівників,

власників, інвесторів та ін.

Вищий рівень управління ризиками, який представлений директором та його заступниками, є найбільш відповідальним за діяльність організації, а отже, і за ризик-менеджмент. Представники вказаного рівня формують політику та стратегію управління ризиками. Політика ризик-менеджменту відображає головні підходи організації до управління ризиками та ступінь його прийняття [1].

Стратегія ризик-менеджменту – це орієнтири довгострокового плану дій, які спрямовані на досягнення цілей організації та забезпечують реалізацію за умов регулювання (оптимізації) ступеня ризику. На вибір стратегії впливають фактори внутрішнього і зовнішнього середовища. Можливими варіантами стратегій промислових підприємств щодо управління ризиками є обережна, зважена та ризикована. Обережна стратегія передбачає передання ризику або ж відмову від нього навіть при невеликих значеннях втрат. Зважена стратегія враховує вплив додаткових факторів та передбачає прийняття ризику за умов прогнозовано невеликих збитків та відмову від нього чи його передання при збільшенні втрат. Ризикована стратегія включає прийняття ризику на себе чи передачу ризиків.

Служба управління ризиками складається з: групи інформаційного і методичного забезпечення та кураторів підрозділів [2]. Слід зазначити, що група інформаційного та методичного забезпечення повинна займатися формуванням та веденням інформаційних банків даних щодо факторів ризиків, моделей та методів аналізу ризикових ситуацій, алгоритмів та заходів ризик-менеджменту, обробляти цю інформацію та своєчасно забезпечувати нею суб'єктів під час реалізації ними відповідних етапів процесу управління ризиками.

Група управління антиризиковими заходами – нижній рівень керуючої підсистеми управління ризиками. Основними обов'язками цієї групи є розроблення конкретних дій та антиризикових заходів на основі розробленої тактики та їх виконання. Разом зі службою управління ризиками група управління антиризиковими заходами оцінює та корегує результати роботи [3].

Таким чином, група управління антиризиковими заходами разом із керівниками підрозділів відстежують та збирають інформацію про ризикові події, їх оцінку та розвиток, на основі якої служба управління ризиками розробляє плани ризик-менеджменту для окремих підрозділів. Плани ризик-менеджменту можуть бути одноразового або ж постійного використання. План одноразового використання розробляють для одиничних подій, які прогнозовано не будуть повторюватися у майбутньому.

Застосування системи управління ризиками на промислових підприємствах дає можливість створити надійну, злагоджену систему управління, яка відповідає визначеним цілям і завданням, розмежувати функції керуючої підсистеми управління ризиками, конкретизувати процес управління із зазначенням виконавців та інструментарію, узгодити

управлінські заходи на різних етапах процесу управління, що дозволить у сукупності забезпечити високу ефективність управлінських рішень для реалізації стратегічних цілей та місії підприємства. Запровадження запропонованої системи управління ризиками на промислових підприємствах призведе до зменшення збитків та сприятиме їхній успішній діяльності.

[1]Воловельская И.В. Основные типы и характеристика негативного воздействия на экономическую безопасность предприятия / И.В. Воловельская // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Вип. 29. – Х.: УкрДАЗТ, 2010. – С. 317-320.

[2]Дикань В.Л. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками / В.Л. Дикань, І.М. Посохов. – Бізнес-інформ. - №1. – 2014. – С. 314-318.

[3]Дикань, В.Л. Економічна безпека підприємства : навч. посібник / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, О.В. Маковоз. – Х.: УкрГАЗТ, 2011. – 243 с.

УДК 338.2:338.47

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМ КОМПЛЕКСОМ УКРАЇНИ

RESEARCH OF RISK FACTORS IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF THE TRANSPORT COMPLEX OF UKRAINE

*докт. екон. наук Богдан Н.М., канд. техн. наук Погасій С.О.,
канд. екон. наук Краснокутська Ю.В., канд. екон. наук І.В. Писарева
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

*Dc.Sn. (Econ.) N.M. Bogdan, PhD (Tech.) S.O.Pogasiy,
PhD (Econ.) I.V.Krasnokutska, PhD (Econ.) I.V. Pisareva
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv*

Найважливішим елементом економічного середовища є інфраструктура ринку, в системі якої значне місце займає транспортний комплекс. Забезпеченість транспортом – невід'ємна характеристика рівня економічного розвитку країни та її регіонів, найважливіша умова формування конкурентних переваг та інвестиційної привабливості.

Формуються в даний час стратегії розвитку транспортних комплексів на національному та регіональному рівнях в більшості випадків не враховують фактори економічного ризику, що виникають і проявляються на всіх рівнях управління. Складність, розмитість і диференціація джерел ризику, його проявів в транспортних комплексах ускладнює оцінку